

38.**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI**

z dnia 15 stycznia 1934 r.

**w sprawie organizacji zakładów dla niepoprawnych
przestępców.**

Na podstawie art. 26 § 1 przepisów wprowadzających Kodeks Karny i Prawo o wykroczeniach z dnia 11 lipca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 60, poz. 573) zarządzam co następuje:

Postanowienia ogólne.

§ 1. Zakłady dla niepoprawnych przestępców przeznaczone są dla osób, wobec których sąd powszechny orzekł umieszczenie w zakładzie dla niepoprawnych (art. 84 Kodeksu Karnego).

Regulaminy wewnętrzne dla tych zakładów wydaje Minister Sprawiedliwości.

§ 2. Zakłady zabezpieczające dla niepoprawnych przestępców tworzy się oddzielnie dla kobiet i oddzielnie dla mężczyzn.

Kierownictwo i nadzór.

§ 3. Skład osobowy poszczególnego zakładu stanowią:

- a) dyrektor zakładu,
- b) kierownicy działów: pracy i administracyjno-gospodarczego,
- c) nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących i zawodowych, lekarze i kapelani,
- d) niżsi funkcjonariusze.

Wyższych funkcjonariuszów zakładu dla niepoprawnych przestępców mianuje i odwołuje Minister Sprawiedliwości, niższych — dyrektor zakładu.

§ 4. Od kandydata na stanowisko dyrektora zakładu wymagane jest wyższe wykształcenie. Kierownicy działów pracy, nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących i zawodowych powinni mieć przynajmniej wykształcenie średnie. Niżsi funkcjonariusze powinni mieć ukończoną przynajmniej szkołę powszechną i odpowiednie wykształcenie zawodowe.

§ 5. Stosunek służbowy funkcjonariuszów zakładów dla niepoprawnych przestępców ma charakter publiczno-prawny.

Do funkcjonariuszów zakładów mają zastosowanie przepisy ustaw o państwowej służbie cywilnej.

§ 6. Cały personel zakładów dla niepoprawnych otrzymuje wykształcenie w szkole dla niższych i wyższych funkcjonariuszów Straży Więziennej przy Ministerstwie Sprawiedliwości.

§ 7. Pełnienie obowiązków w zakładzie dla niepoprawnych przestępców może być powierzane funkcjonariuszom Straży Więziennej, o ile posiadają kwalifikacje, wskazane w niniejszym rozporządzeniu.

§ 8. W zakładach istnieje Rada Zakładowa, składająca się z dyrektora zakładu, kierowników poszczególnych działów, nauczycieli, lekarza i kapelana.

§ 9. Do kompetencji Rady Zakładowej należy:

- a) ustalanie odpowiedniej segregacji umieszczonych w zakładzie,
- b) ustalanie postępowania z umieszczonymi w zakładzie, w zależności od przeprowadzonej segregacji,
- c) ustalanie podziału grupowego w wykonaniu systemu progresywnego,
- d) udzielanie ulg i nagród oraz nakładanie kar dyscyplinarnych,
- e) ustalanie metod i zakresu nauczania ogólnego i zawodowego,
- f) ustalanie metod i zakresu pracy w zakładzie, z uwzględnieniem zasad indywidualizacji.

§ 10. Przy zakładach czynne są komitety opiekuńcze, składające się z prokuratora, sędziego i trzech przedstawicieli społeczeństwa. Członków komitetów mianuje Minister Sprawiedliwości. Ponadto, w skład komitetu wchodzi z urzędu dyrektor zakładu.

§ 11. Do kompetencji komitetów opiekuńczych należy:

- a) współdziałanie z władzami zakładu w zakresie całokształtu postępowania z umieszczonymi w zakładzie,
- b) decyzje w sprawie udzielania urlopu zgodnie z § 26, po zasięgnięciu opinii Rady Zakładowej,
- c) przedstawianie sądom perjodycznych opinii o stanie niebezpieczeństwa umieszczonych w zakładzie oraz składanie wniosków o ich uwolnienie lub przedłużenie pobytu w zakładzie.

§ 12. Naczelne kierownictwo i nadzór nad zakładami dla niepoprawnych przestępców służy Ministrowi Sprawiedliwości.

Przedstawicielom Prokuratury oraz inspektorom Straży Więziennej służy nad zakładami temi nadzór w zakresie, określonym co do więzień.

Organizacja życia zakładowego.

§ 13. Umieszczeni w zakładach dzielą się na trzy grupy, przyczem przechodzenie z grup niższych do wyższych, bądź odwrotnie, zależy od ich sprawowania się w zakładzie.

Z przejściem do grup wyższych związane jest stopniowe zwiększanie uprawnień i ulg.

Praca.

§ 14. Umieszczeni w zakładach zatrudniani są pracą rzemieślniczą, ogrodniczą lub rolną. Zwolnienie od pracy może nastąpić jedynie na skutek orzeczenia lekarskiego.

W wyjątkowych wypadkach może być dozwolona praca, która nie jest zorganizowana w zakładzie, o ile umieszczony posiada własne narzędzia pracy i możliwe jest otrzymanie zamówień. Przy wyznaczaniu pracy należy stosować zasady indywidualizacji, w zależności od stanu zdrowia, uzdolnienia, zamiłowań, środowiska, z którego umieszczeni pochodzą, oraz rodzaju pracy, wykonywanej na wolności lub w więzieniu.

§ 15. Umieszczeni w zakładzie za swą pracę otrzymują wynagrodzenie. Wysokość wynagrodzenia i warunki organizacji pracy określa się według przepisów art. 19 — 23 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 marca 1928 r. w sprawie organizacji więziennictwa (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 272).

Opieka duchowna, oświata szkolna i pozaszkolna, oraz wychowanie fizyczne.

§ 16. W zakładach jest zorganizowana opieka duchowna oraz nauczanie religii, w zależności od wyznania umieszczonych.

§ 17. Umieszczeni w zakładach podlegają obowiązkowemu nauczaniu ogólnemu i zawodowemu ogrodnictwa, rolnictwa i rzemiosł.

§ 18. Wprowadza się w zakładach pracę oświatową pozaszkolną, a zwłaszcza organizuje się koła oświatowo-kulturalne, biblioteki, czytelnie, pogadanki i audycje radiowe.

§ 19. Celem zapobiegania ujemnym wpływom zamknięcia na stan zdrowotny umieszczonych w zakładzie, wprowadza się ćwiczenia fizyczne pod nadzorem lekarskim.

Odżywianie i odzież.

§ 20. Wydatki, związane z prowadzeniem zakładów, pokrywa Skarb Państwa, jednakże koszty utrzymania umieszczonych w nich, obejmujące wydat-

ki na żywność, odzież, bieliznę, opał, światło i leczenie, potrąca się z ich wynagrodzenia za pracę lub z funduszów, złożonych do depozytu, i zwraca się Skarbowi Państwa. Wysokość kosztów utrzymania ustala się według zasad, stosowanych dla przebywających w więzieniach.

Zwrot tych kosztów dokonywa się przez potrącenie umieszczonemu w zakładzie sumy, nieprzekraczającej 2/3 jego zarobków.

§ 21. Dzienna norma pożywienia zawiera co najmniej trzy tysiące kaloryj.

Normy pożywienia dla chorych określa się co najmniej na cztery tysiące kaloryj.

§ 22. Odzież umieszczonych w zakładzie różni się kolorem i krojem od odzieży odbywających karę.

Mogą jednak korzystać z własnej odzieży, bielizny i pościeli w granicach, ustalonych regulaminem.

Odwiedzanie i korespondencja.

§ 23. Umieszczeni w zakładzie mogą przyjmować odwiedziny oraz mogą prowadzić korespondencję w granicach, zakreślonych regulaminem.

Zasady utrzymania rygoru i dyscypliny.

§ 24. Rygor i dyscyplina w zakładzie winny się opierać na stosowaniu środków zachęty do dobrego zachowania się. W tym celu umieszczonym w zakładzie przyznawane są ulgi oraz nagrody, w zależności od grupy, do której zostali zaliczeni.

Ulgi przyznaje się co do rodzaju pomieszczenia, urzędzenia pomieszczenia, pożywienia, zaopatrywania w żywność dodatkową, palenia tytoniu, oświetlenia celi, pozostawienia rzeczy zbędnych, przechadzki, korzystania z biblioteki, nabywania i korzystania z książek własnych, prenumeraty czasopism, i t. p.

Kary dyscyplinarne polegają na cofnięciu ulg, degradacji do grupy niższej, pozbawieniu prawa przyjmowania odwiedzin, korespondencji, pozbawieniu pościeli oraz izolowaniu w celi pojedynczej na czas do dni czterestu.

§ 25. Przeciwko decyzji, nakładającej karę dyscyplinarną, umieszczonym w zakładach przysługuje prawo odwołania się do prokuratora sądu okręgowego, który sprawuje nadzór penitencjarny nad zakładem.

Wniesienie odwołania nie wstrzymuje wykonania nałożonych kar dyscyplinarnych.

Zasady udzielania urlopów.

§ 26. Umieszczonym w zakładzie, którzy wyróżniają się swym dobrem zachowaniem, może być udzielony urlop sześciomiesięczny, bezpośrednio poprzedzający oznaczone w Kodeksie Karnym minimum przebywania w zakładzie.

§ 27. O udzieleniu urlopu zawiadamia się sąd, który orzekł o zastosowaniu środka zabezpieczają-

cego, władze policyjne tej miejscowości, do której urlopowany się udaje, oraz osoby i instytucje, które będą sprawowały nadzór w czasie urlopu.

§ 28. Jeżeli urlopowany w czasie urlopu popełnił przestępstwo, lub nie stosował się do nałożonych nań obowiązków, urlop zostaje odwołany, przyczem następuje ponowne umieszczenie w zakładzie, o ile w stosunku do urlopowanego nie zastosowano tymczasowego aresztowania. W przypadku, przewidzianym w paragrafie niniejszym, czas urlopu nie zalicza się na poczet terminu stosowania środka zabezpieczającego.

§ 29. Przed upływem urlopu dyrektor zakładu zasięga u władz policyjnych, oraz osób lub instytucji, które sprawowały nadzór w czasie urlopu, szczególnej opinii o zachowaniu się urlopowanego.

Wypadki zawieszenia wykonania środka zabezpieczającego.

§ 30. Zawieszenie wykonania środka zabezpieczającego następuje:

- a) jeżeli sąd w innej sprawie orzekł, jako karę, pozbawienie wolności,
- b) jeżeli pod zarzutem innego przestępstwa postanowiono tymczasowe zaarrestowanie,
- c) jeżeli w drugiej sprawie sąd orzekł zastosowanie środka zabezpieczającego z art. 79 lub 80 K. K.,
- d) jeżeli dalsze stosowanie środka zabezpieczającego ze względu na stan zdrowia może się stać groźnym dla życia umieszczonego lub wymaga specjalnej kuracji szpitalnej. W tym przypadku należy go umieścić w odpowiednim zakładzie leczniczym.

Przepisy szczegółowe.

§ 31. Do czasu utworzenia specjalnego zakładu dla kobiet, w zakładach męskich wyodrębnia się specjalne oddziały dla kobiet.

§ 32. W razie braku miejsc w zakładach dla niepoprawnych, przestępców niepoprawnych umieszcza się w osobnych oddziałach, utworzonych przy więzieniach. W oddziałach tych obowiązują przepisy niniejszego rozporządzenia.

§ 33. Funkcjonariusze zakładów dla niepoprawnych przestępców uprawnieni są, w czasie pełnienia służby, do użycia broni i wezwania siły zbrojnej w przypadkach, określonych w art. 59, 60, 61 62, 63 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 marca 1928 r. w sprawie organizacji więziennictwa (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 272).

Przepisy końcowe.

§ 34. Zakład dla niepoprawnych przestępców tworzy się w Koronowie.

§ 35. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Sprawiedliwości: *Czesław Michałowski*